

ALBANIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
ALBANAIS A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
ALBANÉS A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 3 May 2005 (morning)

Mardi 3 mai 2005 (matin)

Martes 3 de mayo de 2005 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Shkruani *nje* koment per pjesen e meposhteme.

1. (a)

– Asnjë komb në botë, pas dy kryengrietjeve të shtypura përgjakshëm, pas nje suksesi siç ishte pushtimi i kryeqendres se provinces, pa organizim ushtarak, pa një hierarki të qartë e të njohur ligjërisht, pa iu trembur pasojave të veprimi te dhunshem, pa asnje kontroll, të mund të sillej më mënyrë kaq të shkëlqyer, kaq të qytetëtëruar dhe njerzore, si këta fshatare të varfër të “Shqipërisë së egër”, të cilët shpesh, me një përkujdesje fëmije, zbërthenin nyjen e shamisë së tyre për të nxjerrë që andej një piastër – mbase të fundit – e të blinin me të pak bukë e djathë, ndërkohë që mbronin interesat e bashesise.

– Vetëm se ky popull zotëri, të cilin unë, si atëherë edhe sot, e dua me gjithë shpirt, sepse ai, me vetitë dhe veprat e tij fisnike përfaqëson këngën e fundit të eposit historik evropian. Ky popul nuk ka pasur kurrë fat me udhëheqësit e vet, të mëdhenj a të vegjël, e sidomos me ata, të cilët në kontakt me kultura të huaja kanë humbur autoktoninë e trashëguar! Shtresa e mesme dhe e lartë e Shqipërisë, me pak përjashtime, që nga mesi i shek. Të 19-të e sot kanë qenë shpirtërisht, shpesh, në lartësi, por moralisht të padenje për të udhëhequr këta njerëz të mrekullueshëm. Me sa duket, kontakti me botët e huaja, jo vetëm i vyshk, por edhe i kalb fare lulet në kohën e pjekurisë dhe frutat e vjetra e të reja të natyrës shqiptare.

Për mendimin tim kja lëvizje dështoi për papjekuri politike. Në krahasim me kombet e tjera të Ballkanit populli shqiptar ishte, së paku, 30 vjet prapa. E, megjithatë lëvizja do të ishte kurorëzuar, padyshim, me sukses, të mos kishte plasur pak më vonë Lufta Ballkanike. Por edhe këtu une jam i mendimit që shpërthimi i kësaj lufte u përshpejtua edhe nga lëshimet – sado shumë të vagullta, – që u bënë shqiptarëve.

Ndërkohë që serbët, grekët, rumunët dhe bullgarët arritën autonominë dhe më vonë pavarësinë, falë ndërhyrjes së drejtpërdrejtë të huaja, populli i vogël shqiptar ia detyron ato vetëm fuqisë dhe gadishmërisë së tij për tu theroizuar – sado në forme të turbullt dhe jo të përhershme të jetë shfaqur ajo Vetëm Austro-Hungaria e, së fundi, edhe Italia u dhanë shqiptarëve një mbështetje të çmuar.

Marë nga Kujtimet e Eqrem bej Vlorës Kryengritjet shqiptare të 1912

- Cili është mendimi juaj për mesazhin e shkrimtarit në këtë pasazh?
- Si influencën gjuhë që ka përdorur autori në përshypjen për shqiptarët?
- Si kontribuon stili i autorit në të kuptuarit tuaj të kësaj pjesë?

1. (b)

ESHTE NJE RRUGE NE TIRANE

Eshte nje rruge ne Tirane
Shirit I tendosur nen blinj,
Atje dhe kur kane ikur gjithe njerzit
I vetem mund te rri gjer ne agim

5 Eshte nje rruge ne Tirane
Shtrire e gjitha ne dashurine time.
Sa here marr nje gjethe nga blinjte,
Me duket se prek doren e vendlindjes

10 Eshte nje rruge ne Tirane
Nga Posta gjer tej ne Lane
Atje blinjte e uret, te menduar,
Si pleqte e fshatit me ngajne.

15 Eshte nje rruge ne Tirane
E shtrejte si nje lirike intime
Blinjte atje si kane rrenjet ne toke
Po thelle ne dashurine time.

20 Eshte nje rruge ne Tirane
(do te ishte e tille pa tjetër)
atje dhe pleqte dhe femijet ne karroca
me ngajne si te njohur te vjeter

Dhe pse kaloj ne te shpesh I vetem
Kurre se di çdo te thote vetmi
Eshte nje rruge ne Tirane
Qe me ben me teper njeri...

(Bardhyl Londo – 1994)

- Cili eshte mesazhi i poetit Bardhyl Londo ne kete poezi?
- Si I perçon autori emocionet e forta ne kete poeme?
- Si ndihmon skruktura e poemes per te transmetuar kuptimin?
- Komentoni rendesine e strofes se fundit te poemes ne pergjithesi.